

УДК 378.091.011.3-051:78]:37.091.313

Максим Лук'янчиков

ORCID iD 0000-0001-9483-3780

кандидат педагогічних наук, доцент,
викладач кафедри теорії і методики
навчання мистецьких дисциплін,
Бердянський державний педагогічний університет,
вул. Шмідта, 4, 71100 Бердянськ, Україна,
maximluk23@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТУВАЛЬНИХ УМІНЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

Аналіз досліджень змісту та сутності понять «проектування», «проектувальна діяльність», «проектувальна технологія» свідчить, що результатом цієї діяльності є проект – продукт для масового використання. У науковій літературі проект розглядається як систематична форма організації діяльності; як послідовність взаємопов'язаних подій, які відбуваються впродовж встановленого обмеженого проміжку часу та спрямовані на досягнення оригінального та водночас певного результату; як комплекс пошукових, дослідницьких, графічних та інших видів робіт, що виконуються з метою практичного чи теоретичного розв'язання значущої проблеми.

Робота над проектами викликає в майбутніх учителів музики певні труднощі, причиною яких є: недостатня база знань з загальнопедагогічних та фахових дисциплін, умінь інформаційного пошуку й використання дослідницьких методів під час обробки отриманої інформації. Характерною рисою проектного навчання є наявність значущої соціальної або особистісної проблеми, що вимагає інтегрованого знання, дослідницького пошуку рішень, групової діяльності, яка б забезпечувала потреби в різних знаннях, уміннях, компетентностях. У статті висвітлено поетапне створення навчального проекту майбутнім учителем музики з метою практичного оволодіння проектувальними уміннями в процесі фахової підготовки.

Ключові слова: майбутній учитель музики; навчальний проект; професійна підготовка; проектувальні уміння.

<https://doi.org/10.28925/2078-1687.2019.3-4.153160>

Вступ. Аналіз досліджень змісту та сутності понять «проектування», «проектувальна діяльність», «проектувальна технологія» свідчить, що результатом цієї діяльності є проект – продукт для масового використання. У педагогічній науці немає єдиного підходу до тлумачення змісту поняття «проект». У довідковій літературі проект визначається як прообраз передбачуваного або можливого об'єкта, стану; задум, план, сукупність документів і розрахунків, необхідних для його створення.

У науковій літературі проект розглядається як систематична форма організації діяльності; як інноваційна форма організації освітнього середовища, в основі якої лежить комплексний характер діяльності тимчасового колективу в умовах активної взаємодії з навколишнім середовищем; як форма побудови

цілеспрямованої діяльності; як послідовність взаємопов'язаних подій, які відбуваються впродовж встановленого обмеженого проміжку часу та спрямовані на досягнення оригінального та водночас певного результату; як дію, яка виконується в природних умовах і містить вирішення складного завдання; як комплекс пошукових, дослідницьких, графічних та інших видів робіт, що виконуються з метою практичного чи теоретичного розв'язання проблеми; як цільовий акт діяльності, в основу якого покладено інтереси людини.

Мета статті полягає у висвітленні особливостей використання навчальних проектів для оволодіння проектувальними уміннями майбутнім учителем музики в процесі фахової підготовки.

Особливості використання проектів у навчальній діяльності. У своєму дослідженні У. Кільпатрик пояснює проект як будь-яку ро-

боту, що має певну цільову настанову. Проект, на його думку, спрямований на розв'язання конкретної проблеми, на досягнення оптимальним способом заздалегідь запланованого результату. Він може містити елементи доповідей, рефератів, досліджень та будь-яких видів самостійної творчої роботи суб'єктів учіння (Інноваційний потенціал вищої педагогічної освіти, 2012). Отже, проект – це сукупність певних дій, документів, текстів для створення реального об'єкта, предмета, різного роду теоретичного продукту.

Успішна реалізація проектів, на думку О. Вознюк (2009), буде відбуватися за певних умов: наявності значущої в творчому, дослідницькому плані проблеми; уміння педагогом ставити ключові та тематичні запитання; практична значущість очікуваних результатів; самостійна робота суб'єктів учіння; структурування змістовної частини проекту (етапи, завдання, розподіл ролей); використання дослідницьких методів; застосування комп'ютерних технологій (для пошуку інформації, спілкування з іншими учасниками проекту, створення кінцевого продукту проекту). Робота над проектами викликає в майбутніх учителів музики певні труднощі, причиною яких є: недостатня база знань з загально-педагогічних та фахових дисциплін, умінь інформаційного пошуку й використання дослідницьких методів під час обробки отриманої інформації.

Створення проекту передбачає організацію проектного навчання. Проектне навчання, на думку О. Ільченко (2007), є продуктивним видом діяльності суб'єктів учіння, що відбувається в спеціально організованих обставинах, які дають можливість у безпечних умовах діяти самостійно, одержувати результат і його соціальне визнання. Воно відрізняється від проблемного тим, що навчальна діяльність має характер проектування, яке припускає одержання конкретного результату та його публічного пред'явлення, обговорення, захисту. Проектне навчання реалізує ідеї проблемного навчання, що має суб'єктивну або об'єктивну новизну й практичне значення.

Суть проектного навчання полягає в тому, що суб'єкт учіння в процесі роботи над навчальним проектом осмислює реальні процеси, працює з реальними об'єктами. Проектне навчання використовується не замість систематичного предметного навчання, а поряд з

ним, як компонент особистісно орієнтованого навчання (Полевиков, 2010). Характерною рисою проектного навчання є наявність значущої соціальної або особистісної проблеми, що вимагає інтегрованого знання, дослідницького пошуку рішень, групової діяльності, яка б забезпечувала потреби в різних знаннях, уміннях, компетентностях. У результаті проектного навчання майбутній учитель музики оволодіває уміннями: використовувати різні джерела інформації, застосовувати методи дослідження, моделювання, естетично оформлювати проекти; співпрацювати в групі, об'єктивно оцінювати думки; ставити мету, висловлювати гіпотезу, складати й реалізувати план, співставляти гіпотезу з досягнутим результатом.

У педагогічній освіті виділяють навчальні проекти. Вони визначаються як форма організації навчання, яка передбачає діяльність всіх його учасників, спрямовану на отримання освітньої продукції за певний період, підкреслюється комплексний характер цієї діяльності. Також, навчальні проекти характеризуються як початково-пізнавальна, творча або ігрова діяльність, яка має спільні мету, узгоджені методи, засоби діяльності та спрямована на досягнення результату з розв'язання певної проблеми, значущої для учасників проекту; як організаційна форма роботи, що орієнтована на засвоєння навчальної теми або навчального розділу та становить частину стандартного навчального предмета або кількох предметів (Волкова, 2008). Навчальний проект – це цілеспрямована діяльність, яка дозволяє визначити способи вирішення проблеми шляхом розв'язання задач, які впливають з цієї проблеми при розгляданні її в конкретній ситуації. Серед навчальних проектів виділяються дослідницькі, творчі, соціально-значущі, інформаційні, практико-орієнтовні. Так, дослідницькі проекти мають добре продуману структуру, потребують означення цілей, актуальності предмета дослідження для всіх учасників проекту, соціальної значущості, відповідних методів тощо. За структурою вони наближаються до наукового дослідження (Падалка, 2019).

Інформаційні проекти спрямовані на збір матеріалу про об'єкт або явище. Під час виконання таких проектів систематизується інформація з різних предметів, різних освітніх галузей. Особливістю створення творчих про-

ектів є те, що вони не мають чіткої та детальної операційної алгоритмізованої структури діяльності, але передбачають відповідне оформлення кінцевих результатів. Це потребує обробки отриманих даних у вигляді сценарію, програми, плану, статті, репортажу, дизайну тощо. Соціально-значущі проекти спрямовані на результат діяльності, зорієнтований на інтереси тієї чи тієї групи людей (Мельник, 2018). Структура цих проектів тільки намічається та залишається відкритою до завершення роботи. Практико-орієнтовні проекти передбачають чітко окреслений результат діяльності та орієнтацію на соціальні інтереси його учасників. Створення такого проекту потребує продумування структури, сценарію діяльності з визначенням функцій усіх учасників, чітких висновків, координації роботи, презентації отриманих результатів та можливих способів їх впровадження в практику. У реальній педагогічній практиці найчастіше створюються мішані типи проектів. Кожний тип проекту характеризується тим чи тим видом координації, термінами виконання, етапністю, кількістю учасників тощо. Дослідники наголошують, що основною рушійною силою в реалізації кожного проекту є педагог, який усвідомлює свою соціальну відповідальність, постійно турбується за професійне зростання майбутніх учителів музики (Мариновська, 2007).

Проект повинен мати ясну та реальну мету, яку треба досягти. Метою проекту є вирішення вихідної проблеми, але в кожному конкретному випадку це рішення має власне та неповторне втілення. Цим втіленням є проектний продукт, який створюється автором у ході його роботи та стає засобом розв'язання проблеми. Навчальний проект має певну структуру, яка відображається в його положенні чи програмі: назва проекту; цитата, лозунг або інша форма його представлення; ідея, цілі й завдання; учасники; умови реєстрації; терміни реалізації; етапи проведення; умови участі (організаційні, технічні, інші); особливості проведення, види діяльності учасників; форми взаємодії організаторів з його учасниками й іншими суб'єктами; критерії оцінки робіт окремих учасників, всього проекту; діагностична і оцінювальна група; результати та їх оцінка; призи й нагороди; можливе продовження та розвиток; автори, координатори, адміністратори, організатори (Мелашенко, 2006).

Результати виконаних проектів мають бути матеріальними, тобто оформлені певним чином (відеофільм, альбом, бортжурнал «подорожей», комп'ютерна газета, альманах, веб-сторінка тощо). Педагог під час реалізації проекту стає не носієм готових знань, а організатором пізнавальної діяльності майбутніх учителів музики; переорієнтує навчально-виховну роботу на організацію процесу самостійної діяльності суб'єктів учіння, де пріоритет надається дослідницьким, пошукового та творчим завданням.

Основні етапи розроблення навчального проекту в умовах закладу вищої освіти. Розглянемо процес створення майбутніми учителями музики проекту на тему «Майстри віденської класичної школи», у якому вони оволодівали проектувальними вміннями. Розроблення проекту здійснювалася протягом двох місяців, впродовж яких виконавці збиралися кожного тижня. Так, на початку першого тижня відбувся загальний збір учасників, на якому педагогом було запропоновано вид проекту – лекція-концерт. Зміст цього виду роботи пов'язаний з ювілеєм засновника віденської класичної музичної школи Й. Гайдна. Вирішили, що слухачів можна ознайомити з творчістю композиторів Й. Гайдна, А. Моцарта, Л. Бетховена, розкрити основні риси віденської класичної школи. Значну увагу приділити живому виконанню музичних творів, показу відповідного візуального супроводу (картин, репродукцій, слайдів, відеосюжетів).

Педагог разом зі студентами зробив опис проектною ситуації: у зв'язку з тим, що майбутні вчителі музики, молодь більше цікавляться сучасною популярною музикою, не достатньо уваги приділяють слуханню класичної музики, виникла необхідність в організації лекції-концерту. Студенти матимуть змогу ознайомитися з цікавими фактами з життя композиторів, рисами їхніх музичних стилів, особливістю музики тієї епохи, визначити різнохарактерні музичні твори безпосередньо в живому виконанні. Також було сформульовано загальну мету проекту: поглибити та розширити знання слухачів про віденську класичну школу, викликати в майбутніх учителів музики захоплення від прослуховування класичної музики, бажання в подальшому слухати та вивчати кращі зразки класичної музики та відвідувати концерти, пропагувати класичну музику.

У подальшій роботі було зроблено акцент на визначенні завдань проєкту. Так, у ході дискусії сформулювали такі завдання: розширити уявлення про класичну музику; поглибити знання про видатних композиторів; пробудити інтерес до класичної музики; розкрити важливість класичної музики в процесі культурного становлення особистості; формувати музичний смак; навчити культурі поведінки під час прослуховування класичної музики на концерті. На основі загальної мети й завдань було запропоновано учасникам проєкту визначити власні цілі та завдання.

Для якісної підготовки проєкту було вивчено та схарактеризовано подібні матеріали. Так учасники мали ознайомитися з лекціями-концертами відомих діячів культури та мистецтва, викладачів дитячих музичних шкіл. Ідея проєкту полягала в тому, що майбутні вчителі музики матимуть змогу почути в професійному виконанні викладачів, студентів кращі зразки класичної музики в поєднанні з вербальною характеристикою стилів композиторів, епохи написання, почуттів, художніх образів.

На наступних зборах разом з учасниками було проаналізовано та відібрано необхідні ресурси. До матеріальних та технічних ресурсів віднесено – малий концертний зал на 100 місць, мультимедійна система, картини, репродукції, музичні інструменти (рояль, фортепіано), ноутбук, музичний підсилювач, акустична система, монітор. Кадровий ресурс забезпечували викладачі, студенти старших курсів, концертмейстери.

Також учасники визначили можливі ризики запропонованого проєкту. Серед них вони назвали такі: виконавці не встигнуть оволодіти музичним матеріалом на достатньому рівні, раптова відсутність тепло- та світлозабезпечення, хвороба одного з учасників проєкту. Далі було складено організаційну схему реалізації проєкту: відбір учасників (два ведучих, відеооператор, звукооператор, декоратор, фотограф, виконавці, члени творчих груп), розподілення ролей, визначення мети діяльності кожного учасника. До схеми інформаційного супроводу проєкту було віднесено: бібліографічні дані про композиторів, аудіо- та відеозаписи творів, методичні вказівки. Також, необхідною складовою створення проєкту була організація системи моніторингу та оцінки результатів реалізації проєкту, що передбача-

ло звіт учасників (індивідуальний, груповий) щотижня; репетиції (поточні, генеральна).

Другий тиждень розпочався визначенням передбачуваних результатів проєкту: сценарій, відеозапис, розроблення методичних рекомендацій. Педагог запропонував з метою коригування проєкту створити певні механізми. Учасниками були запропоновані такі: перегляд відеозаписів репетицій, індивідуальні та групові консультації, тренінги.

Одним із етапів роботи було схарактеризувати цільову аудиторію проєкту й критерії її відбору. У результаті обговорення запропоновано такі ролі: ведучі, виконавці, декоратори, розробники сценарію, афіші, програмки лекції-концерту, методичних рекомендацій. Так, для розроблення сценарію визначили творчу групу з п'яти осіб (викладач, магістрант, по одному студенту з груп старших курсів). Її учасники мали такі якості, як креативність, могли писати вірші, нестандартно мислити. Ведучими обрали хлопця та дівчину, які мають чітку дикцію, артистичні дані, привабливу зовнішність, ерудицію, вільно володіють українською мовою. Бути виконавцями музичних творів проєкту виявили бажання концертмейстери, викладачі та студенти, які мають досвід публічного виступу на концертах, фестивалях, конкурсах, цікавляться музикою віденських класиків.

Не менш важливим для лекції-концерту був вибір звукорежисера, відеооператора, фотокореспондента. Звукорежисером обрали студента, який на достатньому рівні володіє аудіоапаратурою та захоплюється електротехнікою та звуковими редакторами. Для відеозйомки запропонували запросити спеціаліста. Фотокореспондентом погодився бути студент, який має професійний фотоапарат та брав участь у фотоконкурсах. Також була визначена слухацька аудиторія: викладачі, студенти; учні та викладачі мистецьких шкіл; школярі та вчителі музики загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до місць у актовій залі. Декораторами стали декілька студентів молодших курсів та викладач. Розробниками афіші були викладач та студент, який має досвід створення афіш, плакатів, постерів, стендів за допомогою комп'ютерних програм. Програму лекції-концерту складала творча група з викладача та по одному студенту з різних курсів. Розробниками методичних рекомендацій були викладачі фахових дисциплін та магістранти.

Учасники проекту під час обговорення затверджували ролі та підбирали способи дій для їх реалізації.

На черговому зборі учасників склали план подальшої роботи над проектом: визначення дати лекції-концерту, дня звітів учасників щодо підготовки, дати поточних та генеральної репетицій; складання плану дій кожного учасника проекту; ознайомлення виконавців зі змістом сценарію лекції-концерту, пробне відтворення (можлива заміна); робота над виразним читанням тексту, мізансценами; підбір одягу, зачісок, атрибутики (папка для сценарію тощо), вивчення тексту сценарію напам'ять; узгодження дій між ведучими та іншими виконавцями.

Наступний етап роботи над проектом передбачав організацію індивідуальної роботи з усіма учасниками. Було запропоновано розробити та провести серію тренінгів. З цією метою створили творчу групу, яка складалася з викладачів дисциплін «Психологія музичного мистецтва», «Акторська майстерність», «Риторика», «Музично-педагогічне вдосконалення», «Психологія мистецтва», «Режисура, постановка та художнє оформлення культурно-дозвіллевих заходів». Наприклад, для фотокореспондента запропонували підготувати сценарії ситуацій, які потрібно зняти (ведучих на початку концерту, виконавців, публіку), провести орієнтовну роботу в концертній залі з пошуку оптимальних ракурсів. Також, був розроблений тренінг «Правила поведінки на концерті класичної музики», який передбачав роботу з потенційними слухачами-студентами, та був розрахований на декілька занять.

На наступному етапі проекту проводилася підбір та перевірка способів дій для його реалізації кожним учасником: затвердження творів, які вибрали виконавці; обговорення терміну вивчення творів напам'ять; аналіз та структуризація зібраного матеріалу про композиторів, музика яких буде виконуватися на концерті; відпрацювання мізансцен учасників лекції-концерту; робота з творчою групою викладачів щодо організації тренінгів; перевірка готовності та корекція сценарію лекції-концерту; проведення спеціального тренінгу з усіма учасниками лекції-концерту. Далі було організовано проведення індивідуальних репетицій, оцінювалася готовність студентів, які виконують музичні твори; проведення спеціального тренінгу з музикантами-виконавцями

«Завадостійкість як умова успішного сценічного виступу»; вирішення організаційних питань (стан готовності музичної апаратури, наявність слайдів, репродукцій картин, оформлення зали; розроблення орієнтовного варіанту афіші, програмки, запрошень тощо).

На початку другого місяця розроблення проекту було зібрано творчу групу з метою визначення порядку номерів та узгодження роботи. Далі проводилася оцінка стану готовності виконавців-інструменталістів; виконання творів у порядку, передбаченому за сценарієм; надання методичних рекомендацій; проведення спеціального тренінгу для виконавців музичних творів. Також творча група аналізувала стан готовності проведення лекції-концерту до означеної дати та коригувала перебіг підготовки.

Наступний етап – організація та проведення поточної репетиції музикантів-виконавців, на якому прослуховувалися всі твори в порядку передбаченому сценарієм; надавалися рекомендації; відпрацювалися організаційні моменти сценарію лекції-концерту (робота з ведучими, робітниками сцени, звукорежисером, відеооператором, фотокореспондентом); перевіряли та затверджували афішу, запрошення, програму, сценарій лекції-концерту, оцінювали стан готовності, виявляли проблеми та шукали шляхи оптимізації підготовки. Після цього проводили поточні репетиції з усіма учасниками лекції-концерту за сценарієм з метою відпрацювання мізансцен (без виконання музики, показу слайдів, відео) та виявлення стану готовності музичних номерів. Також важливою формою роботи було надання індивідуальних консультацій для студентів творчою групою викладачів класу з «Основного музичного інструменту», «Постановки голосу». «Концертмейстерського класу».

Завершальною роботою було вирішення організаційних питань (розміщення афіш, роздавання запрошень, друк програм, перевірка мультимедійного забезпечення); проведення поточної та генеральної репетиції з усіма учасниками лекції-концерту за сценарієм (з виконанням музики, показу слайдів, відео); обговорення зовнішнього вигляду учасників. Творча група проекту здійснювала перевірку концертної зали та стану готовності всіх учасників перед початком проведення лекції-концерту. Матеріальним вираженням проекту було видання навчально-методичного посіб-

ника «Майстри віденської класичної школи», який складався з таких розділів: життя та творчість, характеристика музичного стилю, особливості виконання, сценарій лекції-концерту, рекомендована література.

Висновки. Отже, навчальний проект є засобом навчання та виховання, який забезпечує оволодіння майбутнім учителем музики низкою умінь: формулювання цілей проекту, самостійне оволодіння загальнопедагогічними та фаховими знаннями, уміннями, навичками; виявлення проблем з означеної теми; висування гіпотез, розв'язування виявленої проблеми; обговорення й обґрунтування кож-

ної з гіпотез, методів її перевірки у малих групах; опрацювання можливих джерел інформації для перевірки висунутої гіпотези; робота в групах над пошуком фактів та аргументів, які підтверджують чи спростовують гіпотезу; захист проєктів кожної з груп перед аудиторією; оформлення результатів; висування нових проблем.

Перспективи подальших досліджень полягають в необхідності створення розвивального середовища в умовах вищого навчального закладу, яке б забезпечувало оволодіння майбутнім учителем музики проєктувальними і професійними вміннями.

Література

- Вознюк О. В., Дубасенюк О. В. Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід: монографія. Житомир: ЖДУ ім. І.Франка, 2009. 684 с.
- Волкова Т. В. Методика професійного навчання. Бердянськ: Модем-1, 2008. 340 с.
- Ільченко О. Г. Проектне навчання в освітній системі «Довкілля» як умова міжгалузевих зв'язків змісту освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2007. № 3 (72). С. 40–42.
- Інноваційний потенціал вищої педагогічної освіти: колективна монографія / Н. А. Глузман та ін. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. 503 с.
- Мариновська О. Я. Упровадження педагогічних інновацій: система проєктувально-впроваджувальної діяльності. *Імідж сучасного педагога*. 2007. № 3 (72). С. 34–39.
- Мелашенко К. М. Технологія проєктного навчання. *Завуч (Шкільний світ)*. 2006. № 13 (271). С. 12–14.
- Мельник О. П. Організаційно-методична модель формування досвіду музично-просвітницької діяльності майбутнього вчителя музики. *The Archive of RS Global Publishing*. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ws/12062018/5878.
- Особливості професійно-творчої самореалізації викладача дитячої музичної школи / Н. В. Гузій (ред.). Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. 315 с.
- Парадокси і перспективи підготовки фахівців у системі професійної мистецької освіти: / В. П. Андрущенко (наук. ред.). Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 190 с.

References

- Vozniuk, O. V., Dubaseniuk, O. V. (2009). *Tsilovi oriientyry rozvytku osobystosti u systemi osvity : intehratyvnyi pidkhid: monohrafiia [Targets of personality development in the education system: an integrative approach: monograph]*. Zhytomyr, Ukraine: ZhDU im. I. Franka (ukr).
- Volkova, T. V. (2008). *Metodyka profesiinoho navchannia [Methods of Professional Training]*. Berdiansk, Ukraine: Modem-1 (ukr).
- Ilchenko, O. H. (2007). *Proektne navchannia v osvitnii systemi «Dovkillia» yak umova mizhhaluzevykh zv'yazkiv zmistu osvity [Project-based learning in the education system «Dovkillia» («Environment») as a condition for cross-branch communication of educational content]*. *Imidzh suchasnoho pedahoha*, 3 (72), 40–42 (ukr).
- Gluzman, N. A., Koval, L. V., Marusinec, M. M., Pyetuhova L. Ye. (2012). *Innovatsiinyi potentsial vyshchoi pedahohichnoi osvity: kolektyvna monohrafiia [Innovative potential of higher pedagogical education: collective monograph]*. Donetsk, Ukraine: LANDON-HHI (ukr).
- Marynovska, O. Ya. (2007). *Uprovadzhennia pedahohichnykh innovatsii : systema proektualno-vprovadzhualnoi diialnosti [Implementation of pedagogical innovations: system of projective-implementation activity]*. *Imidzh suchasnoho pedahoha*, 3 (72), 34–39 (ukr).
- Melashenko, K. M. (2006). *Tekhnolohiia proektного navchannia [Technology of project training]*. *Zavuch (Shkilnyi svit)*, 13 (271), 12–14 (ukr).

- Melnyk, O. P. Orhanizatsiino-metodychna model formuvannia dosvidu muzychno-prosvitnytskoi diialnosti maibutnoho vchytelia muzyky [Organizational and methodical model of forming the experience of music-educational activity of a future music teacher]. *The Archive of RS Global Publishing*. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ws/12062018/5878 (ukr).
- Huzii, N. V. (Ed.) (2010). *Osoblyvosti profesiino-tvorchoi samorealizatsii vykladacha dytyachoi muzychnoi shkoly* [Features of professional-creative self-realization of a children's music school teacher]. Kyiv, Ukraine: NPU imeni M. P. Drahomanova (ukr).
- Andrushchenko, V. P. (Ed.) (2019). *Paradoksy i perspektyvy pidhotovky fakhivtsiv u systemi profesiinoy mystetskoy osvity* [Paradoxes and perspectives of specialists' training in the system of professional art education]. Kyiv, Ukraine: NPU imeni M. P. Drahomanova (ukr).

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОЕКТОВ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОЕКТИРОВОЧНЫХ УМЕНИЙ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ МУЗЫКИ

Лукьянчиков Максим, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры теории и методики обучения художественных дисциплин,
Бердянский государственный педагогический университет,
ул. Шмидта, 4, 71100 Бердянск, Украина, maximluk23@ukr.net

Анализ исследований содержания и сущности понятий «проектирование», «проектировочная деятельность», «проектировочная технология» свидетельствует, что результатом этой деятельности является проект – продукт для массового использования. В научной литературе проект рассматривается как систематическая форма организации деятельности; как последовательность взаимосвязанных событий, которые происходят в течение установленного ограниченного промежутка времени и направлены на достижение оригинального и одновременно определенного результата; как комплекс поисковых, исследовательских, графических и других видов работ, выполняемых с целью практического или теоретического решения значимой проблемы.

Работа над проектами вызывает у будущих учителей музыки определенные трудности, причиной которых являются: недостаточная база знаний по общепедагогическим и профессиональным дисциплинам, умений информационного поиска и использования исследовательских методов при обработке полученной информации. Характерной чертой проектного обучения является наличие значимой социальной или личностной проблемы, требующей интегрированного знания, исследовательского поиска решений, групповой деятельности. В статье освещается поэтапное построение учебного проекта будущим учителем музыки с целью практического овладения проектировочными умениями в процессе специальной подготовке.

Ключевые слова: будущий учитель музыки; проектировочные умения; профессиональная подготовка; учебный проект.

USE OF PROJECTS FOR FORMING DESIGN SKILLS OF THE FUTURE MUSIC TEACHER

Lukianchykov Maxym, PhD (Pedagogy), Associate Professor,
Lecturer of the Department of the Theory and Methodology of Teaching Artistic Disciplines,
Berdiansk State Pedagogical University,
4 Schmidta Str., 71100 Berdiansk, Ukraine, maximluk23@ukr.net

Analysis of the content and nature of the concepts of «design», «design activity», «design technology» shows that the result of this activity is a project – product for mass use. In the reference literature, the project is defined as a prototype of the intended or possible object, state; concept, plan, set of documents and calculations necessary for its creation. In the scientific literature, the project is considered as a systematic form of organization of activity.

Working on projects poses some difficulties for future music teachers, which are caused by a lack of

knowledge base in general and professional disciplines, the ability of information search and the use of research methods in processing the information obtained. A characteristic feature of project training is the existence of a significant social or personal problem, which requires integrated knowledge, research-seeking solutions, group activities that would meet the needs for different knowledge, skills and competences. Project-based learning is not used instead of systematic subject-based learning, but alongside it as a component of personally-oriented learning.

In pedagogical education there are educational projects. Among the educational projects, scientists distinguish research, creative, socially significant, informative, and practically oriented ones. The results of completed projects should be material. During the project, the teacher becomes not the bearer of ready knowledge, but the organizer of students' cognitive activity; reorients educational work to the organization of a process of independent activity of the subjects of learning, where priority is given to the activities of research, search and creative nature.

An educational project is a tool for teaching and training that provides a future teacher of music with a number of skills

Key words: design skills; educational project; future music teacher; vocational training.

Стаття надійшла до редакції 07.10.2019

Прийнято до друку 31.10.2019